

Biologisk mangfold-retningslinjer

OVERORDNET ANSVAR

Bymiljøetaten har et overordnet ansvar for det biologiske mangfoldet i Oslo kommune. Etaten legger derfor opp til at anleggene skal skjøttes slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt på en best mulig måte.

Bestemmelsen i naturmangfoldloven oppstiller en alminnelig aktsomhetsplikt overfor naturmangfold.

Aktsomhetsplikten gjelder for «enhver». Det omfatter offentlige myndigheter og private, både enkeltpersoner og foretak. Kontakt Bymiljøetaten ved tvil. Aktsomhetsplikten er større i områder med utvalgte naturtyper.

RESTRIKSJONER PÅ UTFØRELSE UT FRA HENSYNET TIL ÅRSTID

Beskjæringsarbeider skal så langt det er mulig ta hensyn til trærnes biologiske syklus og variasjon i energinivå gjennom året. Med mindre arbeidet er påkrevd for å hindre risiko, skal ikke beskjæringsarbeider utføres fra begynnende løvsprett til fullt utviklet blad om våren, og fra begynnende avmodning til bladfall om høsten.

Alt vilt (pattedyr og fugler) er fredet etter Viltloven/Naturmangfoldsloven og skal ikke forstyrres.

Trær med hekkende fugler eller yngling av flaggermus skal i utgangspunktet verken beskjæres eller felles i tiden 14.04 til 01.08. Tilsvarende gjelder arbeid på trær i nærheten som kan forstyrre eller avbryte formeringen. Vilt skal ikke skades eller forstyrres. Ved tvil hos Tjenesteyter skal Oppdragsgiver kontaktes på forhånd.

HVILKE TRÆR SKAL OMFATTES

Retningslinjene skal anvendes i forbindelse med tilstandsvurdering og skjøtselstiltak på store, gamle, døende og døde trær på arealer i byggesonen der Bymiljøetaten har forvaltningsansvaret for trærne.

HOVEDPRINSIPP FOR TRÆRS LEVETID

Et tres levetid skal i hovedprinsipp forlenges lengst mulig ved å foreta kronereduksjon, forankring av trekrone eller andre tiltak.

Trær som skal bevares

- Trær som er merket av som naturtypeområder landskapsvernområder og naturreservater (se <http://webhotel2.gisline.no/oslokart/> «natur og miljø»), og trær som omfattes av den utvalgte naturtypen «hule eiker» skal det ikke utføres tiltak på før dette er avklart med Bymiljøetaten.
- Med hule eiker menes eiketrær som har en diameter på minst 63 cm, tilsvarende omkrets på 200 cm, samt eiketrær som er synlig hule og med en diameter på minst 30 cm, tilsvarende omkrets på minst 95 cm. Diameter og omkrets måles i brysthøyde (1,3 m) over bakken.
- Synlig hule defineres til å være eiketrær med et indre hulrom som er større enn åpningen og der åpningen er større enn 5 cm.
- Dimensjoner for andre treslag enn eik – se senere.
- Administrativt vernet område
- Regulerings-, spesialområde naturvern, plan og bygningsloven.
- Områder som er foreslått regulert bevaring.

Trær som skal vurderes bevart

For å avgjøre om andre store/gamle trær skal bli stående, skal følgende forhold avklares:

- Faller treet inn under utvalgskriterier for biologisk verdifulle trær? Hvis treet er viktig for biologisk mangfold, skal dette tillegges stor vekt.
- Kan treet beskjæres og bli stående uten å felles?
- Hvordan kan en eventuell beskjæring som kombinerer hensynet til biologisk mangfold, estetikk og risiko utføres?
- Kan treet få dø på stedet og smuldre opp (smuldretrær) og kan dette aksepteres med hensyn til risiko og estetikk?
- Er risikoen for at treet kan medføre skade i omgivelsene det står i så store at hensynet til risiko skal overstyre hensynet til biologisk mangfold?
- Er estetiske kvaliteter i anlegget viktigere enn hensynet til biologisk mangfold, slik at estetiske kvaliteter bør tillegges større vekt?

Ved tvil skal Bymiljøetaten kontaktes

Det skal dokumenteres hvilke vurderinger som er lagt til grunn forut for felling av store/gamle trær. Dersom det hos Tjenesteyter oppstår tvil knyttet til om treet kan eller bør bevares av hensyn til biologisk mangfold, skal saken avklares med Oppdragsgiver.

Trevirke som skal søkes bevart

- Man skal søke å unngå felling av trær eller tredeler med hulrom/sprekker som flaggermus kan bruke, uavhengig av årstid. Dersom det oppdages hulrom som kan være egnet som ynglekoloni, overvintringssted eller dagopphold for flaggermus, skal foto av tre/hulrom oversendes Oppdragsgiver for vurdering før evt. tiltak gjennomføres (jf. punkt om verdivurdering).
- Ved planlagt felling av hele eller deler av store trær bør det døde trevirket om mulig plasseres lokalt for å brytes ned av det biologiske mangfoldet:
- Det vurderes om hele eller deler av stamme/trevirke kan stå oppreist (høystubbe) eller forankres til et annet tre, fortrinnsvis samme treslag.
- Stammene/trevirket legges ut på bakken minst mulig skadet, mens større mengder kvist fjernes. Trevirket skal ikke kappes opp i biter, men legges ut i størst mulige lengder.
- Hvis det besluttes å fjerne trevirket, skal grovt løvtrevirke så langt som mulig legges i størst mulig lengder på opprettede deponisteder for bevaring og utvikling av biologisk mangfold. Disse stedene vil bli plukket ut av Oppdragsgiver. Transport til deponistedene og utlegging skal inngå i pristilbudet.

UTVALGSKRITERIER - HVORDAN VELGE UT VERDIFULLE TRÆR FOR BEVARING OG VIDEREUTVIKLING AV BIOLOGISK MANGFOLD:

Utvalgskriteriene for store trær - "evighetstrær" i Oslo by som kan være biologisk verdifulle, gjelder for alle naturlig hjemmehørende norske løvtrær og furu.

- Dimensjoner: > 80 cm i diameter (>250 cm i omkrets) i brysthøyde for levende trær > 60 cm i diameter (>190 cm i omkrets) i brysthøyde for døde trær/høystubber
- Eik – se tidligere

Alder/kriterier som har sammenheng med høy alder:

- Trær som er over 170-200 år gamle, avhengig av treslag
- Sprekkebark i brysthøyde > 3 cm dyp
- Spesielt krokete trær, mye koter, sokler etc.

Andre kriterier:

- Trær med hulrom/reirhull/sprekker (kvaliteter for insekter, flaggermus, fugler)
- Trær med kjuke
- Trestammer som helt eller delvis er dekt av mose eller lav

Hvis det hos utførende oppstår tvil om hvilken verdi et tre har for det biologiske mangfoldet, skal Bymiljøetaten kontaktes før arbeidet utføres.